

ІХ. ПСИХОЛОГІЯ ТА СОЦІАЛЬНА РОБОТА: НОВІ ІДЕЇ ТА НАУКОВІ ДОСЯГНЕННЯ

Edward Jarmoch

Prof. dr hab.

Uniwersytet Przyrodniczo – Humanistyczny w Siedlcach
Wydział Nauk Społecznych

SOCIAL WORK AS A COMMON STUDY DIRECTION IN POLAND PRACA SOCJALNA POWSZECHNYM KIERUNKIEM STUDIÓW POLSCE

Praca w pojęciu socjologicznym to celowa działalność ludzkanakierowana na przetworzenie dóbr przyrody, podmiotów lub/i informacji za pomocą narzędzi w celu zaspokojenia, w sposób bezpośredni lub pośredni, materialnych lub niematerialnych potrzeb⁸. Natomiast praca socjalna to ogólnie mówiąc praca świadczona na rzecz poprawy funkcjonowania osób i rodzin w ich środowisku społecznym⁹. Zakresem prowadzonych działań są następujące kategorie:

– z osobami i rodzinami w celu rozwinięcia lub wzmocnienia ich aktywności i samodzielności życiowej;

– ze społecznością lokalną w celu zapewnienia współpracy i koordynacji działań instytucji i organizacji istotnych dla zaspokajania potrzeb członków społeczności.

Praca socjalna może być prowadzona w oparciu o kontrakt socjalny lub projekt socjalny. W pracy socjalnej wykorzystuje się właściwe tej działalności metody i techniki, stosowane z poszanowaniem godności osoby i jej prawa do samostanowienia. Praca socjalna świadczona jest osobom i rodzinom bez względu na posiadany dochód¹⁰.

Aktualnie powszechnym zainteresowaniem cieszą się studia na kierunku „Praca socjalna”. Jak można zaobserwować bieżące propozycje ośrodków akademickich, wspomniany przedmiot znajduje się na

⁸ K. Olechnicki, P. Załęcki, *Słownik socjologiczny*, Toruń 1997, s. 160.

⁹ K. Wódz, *Praca socjalna w środowisku zamieszkania*, Warszawa 1996, s. 12.

¹⁰ E. Jarmoch, *Praca socjalna*, Siedlce – Drohiczyn 2009, s. 25.

większości Uniwersytetów Polsce. Do przykładowych uczelni można zaliczyć (Akademia Humanistyczno - Ekonomiczna w Łodzi, Akademia Pedagogiki Specjalnej w Warszawie, Chrześcijańska Akademia Teologiczna w Warszawie, Dolnośląska Szkoła Wyższa, Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II, Kujawsko-Pomorska Szkoła Wyższa w Bydgoszczy, Uniwersytet Gdański, Uniwersytet Humanistyczno - Przyrodniczy im. Jana Długosza w Częstochowie, Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, Uniwersytet Jagielloński w Krakowie, Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach, Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie, Uniwersytet Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy, Uniwersytet Łódzki, Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie, Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu, Uniwersytet Papieski Jana Pawła II w Krakowie, Uniwersytet Pedagogiczny im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie, Uniwersytet Rzeszowski, Uniwersytet Śląski w Katowicach, Uniwersytet Technologiczno-Humanistyczny im. Kazimierza Pułaskiego w Radomiu, Uniwersytet w Białymstoku, Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie, Uniwersytet Wrocławski, Uniwersytet Zielonogórski, Wyższa Szkoła Humanistyczna TWP w Szczecinie, Wyższa Szkoła Przedsiębiorczości i Administracji w Lublinie, Akademia Pomorska w Słupsku, Państwowa Uczelnia Stanisława Staszica w Pile, Państwowa Wyższa Szkoła Informatyki i Przedsiębiorczości w Łomży, Państwowa Wyższa Szkoła Techniczno-Ekonomiczna im. Ks. Bronisława Markiewicza w Jarosławiu, Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa im. Jana Grodka w Sanoku, Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa im. Rotmistrza Witolda Pileckiego w Oświęcimiu, Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Koninie, Podhalańska Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Nowym Targu, Uniwersytet Opolski, Uniwersytet Szczeciński.

W ramach obowiązujących wymagań kierunku i procesu efektów kształcenia po zakończeniu studiów absolwent powinien posiadać wiedzę i umiejętności w zakresie:

– posługiwania się pojęciami z zakresu etyki, filozofii oraz rozumienia ich funkcji w życiu społecznym oraz posługiwania się pojęciami socjologicznymi,

– pedagogiki społecznej, socjalnej oraz ich roli w dobie współczesnego społeczeństwa,

– pracy socjalnej: zawierania kontraktu, przeprowadzania wywiadu, analizy dokumentów, obserwacji, stosowania technik motywowania klientów, samodzielnego projektowania działalności socjalnej,

– posługiwanie się pojęciami z zakresu ekonomii oraz zarządzania w kontekście społeczno-ekonomicznym,

– języka obcego na poziomie biegłości B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego Rady Europy oraz umiejętności posługiwania się specjalistycznym językiem angielskim z zakresu kierunku kształcenia.

Absolwent kierunku praca socjalna, po ukończeniu studiów powinien znaleźć zatrudnienie w/jako:

– pracownik w regionalnych ośrodkach polityki społecznej,

– pracownik w ośrodkach pomocy społecznej,

– pracownik w powiatowych centrach pomocy rodzinie,

– pracownik w placówkach opiekuńczo-wychowawczych,

– pracownik w zakładach karnych

Dodatkowo warto zauważyć, że w całokształcie procesu edukacyjnego w Polsce oprócz szeroko rozumianej „Pracy socjalnej” znajdują się poniższe kierunki studiów oraz uprawnienia:

– asystent osoby niepełnosprawnej i starszej - studia podyplomowe;

– asystent osoby starszej i niepełnosprawnej - studia podyplomowe;

– diagnoza dziecka i jego rodziny w perspektywie interdyscyplinarnej - studia podyplomowe;

– edukacja i rehabilitacja osób z niepełnosprawnością intelektualną - studia podyplomowe;

– fizjoterapia geriatryczna i uzdrowiskowa - studia podyplomowe;

– nauki o rodzinie;

– opiekun osób starszych - studia podyplomowe;

– opiekun osoby starszej;

– profilaktyka społeczna i resocjalizacja;

– socjologia stosowana i antropologia społeczna;

– specjalista pracy z osobą starszą w środowisku domowym i instytucjonalnym - studia podyplomowe;

– спеціалізація з zakresu організації допомоги społecznej - studia podyplomowe;

– studia specjalista pracy z osobą starszą w środowisku domowym i instytucjonalnym - studia podyplomowe;

– terapia zajęciowa.

Podsumowując, należy stwierdzić, że wymienione powyżej szeroko rozumiane zagadnienie pracy socjalnej, jako element studiów wpisuje się w koncepcję kształcenia przyszłych pracowników i opiekunów w ramach współpracy i koordynacji działań instytucji i organizacji istotnych dla zaspokajania potrzeb członków społeczności.

References

1. Jarmoch E. Praca socjalna, Siedlce – Drohiczyn 2009.
2. Olechnicki K., Załęcki P., *Słownik socjologiczny*, Toruń 1997.
3. Wódcz K., Praca socjalna w środowisku zamieszkania, Warszawa 1996.

Марія Бригадир

кандидат психологічних наук,
доцент кафедри психології та соціальної роботи
Західноукраїнського національного університету

ЕМПАТІЯ В КОНСУЛЬТАТИВНІЙ ТА ПСИХОТЕРАПЕВТИЧНІЙ ПРАКТИЦІ ПСИХОЛОГА

Поява клієнт-центрована підходу К. Роджерса і психології самості Х. Кохута оцінюються істориками-дослідниками консультування та психотерапії як прояв парадигмального зсуву в цих областях – переходу до «психотерапії відносинами» [1; 3].

Досліджуючи питання ефективності в консультуванні К.Роджерс визначив триаду умов альянсу між психологом і клієнтом: конгруентність психолога, безумовне прийняття і емпатія як необхідні і достатні умови особистісних змін. Сам факт необхідності відносин вже є аксіома, яка не потребує доказів. Спочатку емпатія у К.Роджерса стоїть першою за важливістю в «тріаді» необхідних і достатніх умов особистісного зростання, потім на це місце він ставить конгруентність, але, в будь-якому випадку, емпатія – це і